

The Quality of Clinical Education in an Academic Teaching Hospital Based on General Medical Education Standards

Leila khazaei ^{ID}*1, Hasan Ghavami ^{ID}2

1. Corresponding Author, Leila Khazaei, Expert of Educational Services Center, mashhad University of Medical Sciences, mashhad, Iran
2. hassan ghavami. Director of Educational Affairs of Mashhad University of Medical Sciences and PhD in Persian Literature, mashhad University of Medical Sciences, mashhad, Iran

ARTICLE INFO

Article type

Original article

Article history

Received: 24 August.2021

Accepted: 20 Novem2022

Keywords

Clinical education

Medical education standard

Clinical departments

ABSTRACT

Introduction: Clinical education is a process in which students gain experiences with the presence of patients and prepare their minds to solve the patient's problems by using the experiences and logical arguments obtained. Improving the quality of clinical education requires continuous review of the current situation, recognition of strengths and correction of weaknesses. Therefore, this study was conducted in order to determine the quality of clinical education in different departments of Akbar Hospital based on medical education standards in Mashhad University of Medical Sciences

Materials & Methods: The practical and exploratory study used a survey and field method to collect the required information and complete the questionnaires. In this research, a researcher-made questionnaire was used. This questionnaire has 30 questions and 4 dimensions. For the present study, a simple random sampling method was selected according to the characteristics of the statistical population. In this method, each training official or manager is a sample unit.

Results: The average educational standard score in outpatient clinic departments is 0.433, educational rounds 0.421, Grand Rand 0.61, morning report 0.5, journal club 0.85 and clinical skills 0.9, which is higher than 0.05, that is, between the departments There is no significant difference in each of the training programs, and the average for preparation, scheduling and execution in different clinical departments in Akbar Hospital is optimal. Therefore, the standards of clinical education are implemented according to the standards approved by the ministry from the point of view of group managers and department officials.

Conclusion: Akbar Hospital offers relatively good quality clinical education. Faculty professors try to improve the quality of education by considering the standards of clinical education.

[10.22038/HMED.2021.59901.1171](https://doi.org/10.22038/HMED.2021.59901.1171)

Cite this paper as:

khazaei L, Ghavami H, Evaluation of the quality of clinical education in Akbar Teaching Hospital based on general medical education standards at Mashhad University of Medical Sciences in 2019. *Horizon of Medical Education Development*. 2022;13(4):40-48

*Corresponding author: Leila Khazaei,
Mashhad, University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.

Email: khazaeil3@mums.ac.ir

کیفیت آموزش بالینی در یک بیمارستان آموزشی دانشگاهی بر اساس استانداردهای

آموزش پزشکی عمومی

لیلی خزاعی^{۱*}، حسن قوامی^۲

۱. گروه کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

۲. گروه دکترای ادبیات فارسی، مدیر امور آموزشی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

مشخصات مقاله	چکیده
نوع مقاله مقاله اصیل پژوهشی	مقدمه: آموزش بالینی فرایندی است که در آن دانشجویان با حضور بیمار تجربیاتی کسب نموده و ذهن خود را با استفاده از تجربیات و استدلال‌های منطقی کسب شده برای حل مشکلات بیمار آماده می‌سازند. ارتقاء کیفیت آموزش بالینی مستلزم بررسی مستمر وضعیت موجود، شناخت نقاط قوت و اصلاح نقاط ضعف است. لذا این مطالعه به منظور تعیین کیفیت آموزش بالینی بخش‌های مختلف بیمارستان اکبر بر اساس استانداردهای آموزش پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شد.
پیشینه پژوهش تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۰۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۸/۲۹	روش کار: پژوهش حاضر از نوع استفاده عملی و از حیث روش پردازش و آزمون فرضیه‌ها اکتشافی است. در این تحقیق از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد این پرسشنامه دارای ۳۰ سوال و ۴ بعد می‌باشد. پژوهشگر به منظور جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز و تکمیل پرسش‌نامه‌ها از روش پیمایشی و میدانی استفاده کرده است برای تحقیق حاضر با توجه به ویژگی‌های جامعه آماری، شیوه نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب گردید. در این روش هر یک از مسئولین آموزش بخش یا مدیران یک واحد نمونه هستند.
کلمات کلیدی آموزش بالینی استاندارد آموزش پزشکی بخش‌های بالینی	نتایج: میانگین نمره استاندارد آموزشی در بخش‌های کلینیک سرپایی ۰/۴۳۳، راندهای آموزشی ۰/۴۲۱، گراندراوند ۰/۶۱، گزارش صبحگاهی ۰/۵، ژورنال کلاب ۰/۸۵ و مهارت‌های بالینی ۰/۹ که بالاتر از ۰/۰۵ است یعنی بین بخش‌های مختلف در هر کدام از برنامه‌های آموزشی تفاوت معنی دار وجود ندارد و میانگین به تفکیک حیطه‌های آماده‌سازی، زمان‌بندی و اجرا در بخش‌های مختلف بالینی در بیمارستان اکبر در حد مطلوب می‌باشد. لذا استانداردهای آموزش بالینی از نظر مدیران گروه و مسئولین بخش‌ها مطابق با استانداردهای مصوب وزارت اجرا می‌گردد.
	نتیجه گیری: این پژوهش نشان داد که کیفیت آموزش بالینی در بیمارستان اکبر در حد نسبتاً مطلوبی قرار دارد. اساتید هیأت علمی با مد نظر قرار دادن استانداردهای آموزش بالینی جهت بهبود کیفیت آموزش تلاش می‌کنند.

10.22038/HMED.2021.59901.1171

نحوه ارجاع به این مقاله ▶

khazaei L, Ghavami H, Evaluation of the quality of clinical education in Akbar Teaching Hospital based on general medical education standards at Mashhad University of Medical Sciences in 2019. Horizon of Medical Education Development. 2022;13(3):40-48.

رایانامه: khazaeil3@mums.ac.ir

*نویسنده مسئول: لیلی خزاعی

اداره خدمات آموزشی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

مقدمه

را بکار گیرند. به علاوه آگاهی از راهبردهای آموزشی و دانش در حوزه اصول یاددهی-یادگیری، فرصت‌های با ارزشی برای مدرسين و فراگیران فراهم می‌سازد تا به جنبه‌های گوناگون مراقبت بیمار بیندیشند. (۳) در طی ژورنال کلاب آموزشی به مرور محتوا و روش‌شناسی چند مقاله از مجلات معتبر پرداخته می‌شود. و در مرکز مهارت‌های بالینی دانشجویان با استفاده از منابع موجود و تحت نظارت اساتید با تجربه، با مهارت‌های بالینی آشنا می‌گردند، به تمرین و کسب تجربه در رابطه با این مهارت‌ها می‌پردازند و با دریافت بازخورد فوری ایرادات کار خود را مرتفع می‌سازند.

تحقیق‌های متعدد نشان داده‌اند که آموزش تبحر لازم جهت انجام مهارت‌هایی از قبیل گرفتن تاریخچه بیماری، معاینه جسمانی، تشخیص و اداره بیمار در دانشجویان بالینی دانشکده‌های پزشکی به صورت کامل انجام نمی‌شود، لذا ارزیابی مجدد فرایند آموزش در علوم بالینی جهت دستیابی به روش‌های مؤثر آموزشی ضروری به نظر می‌رسد. (۴) وضعیت آموزش بالینی نیاز به تأمین امکانات، تجهیزات محیط بالینی و بازنگری ابزارها و فرایندهای ارزشیابی بالینی دارد که در مطالعات مشابه نیز تأیید شده است. ارتقای عملکرد اساتید بالینی می‌تواند در بهبود وضعیت آموزش بالینی مفید واقع شود. در مجموع، از آنجایی که هرگونه برنامه‌ریزی در جهت ارتقاء کیفیت آموزش بالینی در گرو شناخت مشکلات، نارسائی‌ها و کاستی‌های موجود در سیستم آموزشی دوره بالینی می‌باشد، پژوهش حاضر با هدف تعیین کیفیت آموزش بالینی از دیدگاه اساتید، مدیران گروه و رئیس بخش‌ها مقطع بالینی در بیمارستان آموزشی اکبر انجام می‌شود.

آموزش بالینی بخشی از نظام آموزش عالی است که با حیات انسان‌ها سر و کار دارد و توجه به جنبه‌های کمی و کیفی آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. اگر سلامت جامعه را در گرو کیفیت خدمات، پیشگیری، آموزش بهداشت و درمان بدانیم، با توجه به نقش مهم گروه پزشکی به‌عنوان عضوی مؤثر در ارائه خدمات اجتماعی و تأکید بر آموزش این افراد، لزوم وجود نظام منظم علمی و حرفه‌ای از جمله دانشگاه به‌عنوان بستر واقعی تربیت نیروی انسانی غیر قابل انکار است. (۱)

آموزش در کلینیک سرپایی با تعامل آموزشی اساتید و دانشجویان در جایگاه‌های بالینی غیر بستری مانند درمانگاه بیماران با وقت قبلی و درمانگاه بیماران اورژانس انجام می‌شود و هدف از راندهای آموزشی، آموزش تعداد محدودی از دانشجویان از یک مقطع تحصیلی می‌باشد. گراندراوند نیز شکل ویژه‌ای از راند در بخش‌های آموزشی است که در طی آن اساتید، دستیاران و دانشجویان بخش به بحث در مورد بیماران و اقدامات بالینی نادر، جالب، چالش‌برانگیز و یا پیچیده می‌پردازند. آموزش بالینی فرصتی را برای دانشجو فراهم می‌سازد تا دانش نظری را به مهارت‌های ذهنی، روانی و حرکتی متنوعی که جهت مراقبت از بیمار ضروری است، تبدیل کند. (۲) در گزارش صبحگاهی کنفرانسی با حضور اساتید بالینی و دانشجویان برگزار می‌گردد و در طی آن تیم عهده‌دار شیفت شب مسایل بالینی چند بیمار را که در طی این شیفت بستری شده‌اند گزارش می‌دهند و حاضرین در رابطه با نحوه صحیح اداره این بیماران به بحث و تبادل نظر می‌پردازند. مدرسين بالینی باید دانش و مهارت کافی و ویژگی‌های شخصی خاصی داشته باشند و بدانند چه وقت و چگونه آنها

روش کار

است:

الف) بخش آگاهی دادن به اعضای نمونه: این بخش مشتمل بر توضیح مختصری از پرسشنامه و نحوه تکمیل آن جهت ایجاد دقت بیشتر پاسخ دهندگان است.

ب) پرسشنامه تحقیق: در این تحقیق از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شد این پرسشنامه دارای ۳۰ سوال و ۴ بعد می باشد. گویه های مرتبط با هر سوال بر اساس مقیاس ۵ گزینه ای به شرح زیر نمره گذاری شده است.

شیوه کد گذاری سوالات پرسشنامه تحقیق

بلی	خیر	غیر مرتبط
۱	۰	-

پاسخ غیرمرتبط بصورت Missing Value کد گذاری شد. سوال های مرتبط با هر یک از سر فصل ها به شرح جدول زیر می باشد.

پژوهش حاضر از نوع استفاده کاربردی و از حیث روش پردازش و آزمون فرضیه ها اکتشافی است. پژوهشگر به منظور جمع آوری اطلاعات مورد نیاز و تکمیل پرسشنامه ها از روش پیمایشی و میدانی استفاده کرده است. جامعه آماری این تحقیق بخش های بیمارستان اکبر (دانشگاه علوم پزشکی مشهد) می باشد برای جمع آوری اطلاعات از چک لیست پیوست استفاده خواهد شد. این چک لیست توسط مسئولین آموزش بخش یا مدیران (و یا هر منبع مطلع دیگر به تأیید مسئول آموزش بخش) تکمیل شده است.

ابزار جمع آوری داده ها

با توجه به اهداف پژوهش بهترین روش برای جمع آوری اطلاعات استفاده از پرسشنامه استاندارد مشخص گردید. پس از مطالعات بسیار زیاد و جستجو در متون و مقالات پرسشنامه های استاندارد برای پژوهش تعیین گردید. مبحث پرسشنامه این پژوهش شامل قسمتهای زیر

سرفصل هر یک از سوالات پرسشنامه امکان سنجی آموزش مجازی در دانشگاه علوم پزشکی مشهد

ردیف	سرفصل سوالات	تعداد سوالات مرتبط
۱	ارزیابی کیفیت آموزش در کلینیک سرپایی	۲۸
۲	ارزیابی کیفیت آموزش در راندهای آموزشی	۲۹
۳	ارزیابی کیفیت آموزش در گراند راند	۲۶
۴	ارزیابی کیفیت آموزش در گزارش صبحگاهی	۴۰
۵	ارزیابی کیفیت آموزش در ژورنال کلاب	۱۱
۶	ارزیابی کیفیت آموزش در مهارتهای بالینی	۵

وسیله پرسشنامه و ضرورت همکاری پاسخ دهنده و اطمینان دادن به آنها در جهت محرمانه ماندن اطلاعات تهیه شده است.

اجزاء اصلی این پرسشنامه ها عبارتند از:
الف) **نامه همراه:** که در آن هدف از گردآوری داده ها به

هماهنگی درونی میان عناصر آن است. بنابراین قابلیت اعتماد پرسشنامه مورد استفاده در این تحقیق به کمک آلفای کرونباخ ارزیابی شده است. با توجه به مناسب بودن ضرایب آلفا اعتبار درونی تأیید می‌شود.

روش آماری:

در این تحقیق به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. در آمار توصیفی از جداول فراوانی و درصدها، میانگین‌ها و انحراف معیارها و در آمار استنباطی از آزمون شاپیروویلک یا کولموگروف اسمیرنوف برای تعیین نرمال بودن متغیرها به دلیل پایین بودن حجم نمونه کمتر از ۱۵ استفاده نمی‌شود و آزمون علامت و کروسکال والیس برای پاسخ فرضیه‌های تحقیق استفاده شد. ضمناً برای انجام محاسبات بسته نرم افزاری Spss/pc++ و لیزرل به کار گرفته شد.

برای تحقیق حاضر باتوجه به تعداد کم حجم نمونه به صورت سرشماری است. لذا حجم نمونه در این تحقیق با حجم جامعه برابر است.

آموزشی، گراندراند، گزارش صبحگاهی، ژورنال کلاب و مهارت‌های بالینی به تفکیک حیطه‌های آماده‌سازی، زمان‌بندی و اجرا در بخش‌های مختلف بالینی در بیمارستان اکبر مشهد در حد مطلوب قرار دارد.

ب) **دستورالعمل:** در ابتدای هر پرسشنامه نحوه پاسخ دادن به سئوالات قید شده است.

ج) **سئوالات پرسشنامه‌ها:** تمامی سئوالات پرسشنامه‌ها از نوع پاسخ بسته و دارای چند گزینه است تا پاسخ‌دهندگان از میان آن یکی را انتخاب نمایند. پاسخ‌ها به گونه‌ای است که پاسخگو با سرعت و سهولت جواب مورد نظر را انتخاب و پاسخ دهد و از طرفی استخراج داده‌ها نیز به راحتی انجام شود. ضمناً نمونه فرم خام پرسشنامه در پیوست شماره یک موجود می‌باشد.

روایی

در پژوهش حاضر جهت تعیین روایی پرسشنامه تحقیق از شیوه روایی صوری استفاده گردید، در بررسی ادبیات پژوهش تعیین شده و از پرسش‌نامه استاندارد استفاده شده و بعد از آنکه به تأیید استادان راهنما و مشاور رسید (روایی صوری)، پس از اصلاحات لازم و تأیید دوباره مورد استفاده قرار گرفت.

پایایی (اعتبار درونی)

از آنجایی که آلفای کرونباخ معمولاً شاخص کاملاً مناسبی برای سنجش قابلیت اعتماد ابزار اندازه‌گیری و

یافته‌ها:

در مطالعه ما استانداردهای آموزش بالینی به تفکیک ۶ حوزه با چک‌لیست مجزا در بخش‌های مختلف بیمارستان اکبر مورد بررسی قرار گرفت و باتوجه به بررسی انجام شده نمره استاندارد آموزشی در کلینیک سرپایی، راندهای

جدول ۱: وضعیت نمره استاندارد آموزشی در حیطه‌های مختلف به تفکیک آماده‌سازی، زمان‌بندی و اجرا در بخش‌های مختلف بالینی

بخش	کلینیک سرپایی	راند	گراند راند	گزارش صبحگاهی	ژورنال کلاب	مهارت‌های بالینی
کودکان	۲۸	۱۰۰	۲۵/۸	۸۸/۹۷	۲۶	۱۰۰
مراقبت‌ها ی ویژه کودکان	۲۵/۷۵	۹۱/۹۶	۲۵/۸	۸۸/۹۷	۲۱	۸۰/۷۷
عفونی	۲۵/۷۵	۹۱/۹۶	۲۰	۶۸/۹۷	۲۰	۷۶/۹۲
آلرژی و ایمونولوژی	۲۸	۱۰۰	۲۹	۱۰۰	۲۵	۹۶/۱۵
گوارش	۲۴	۸۵/۷۱	۲۲	۷۵/۸۶	۲۳	۸۸/۴۶
درمانگاه اطفال	۲۵/۷۵	۹۱/۹۶	۲۵/۸	۸۸/۹۷	۲۱	۸۰/۷۷
غدد کودکان	۲۵/۷۵	۹۱/۹۶	۲۵/۸	۸۸/۹۷	۲۱	۸۰/۷۷
کودکان	۲۵/۷۵	۹۱/۹۶	۲۹	۱۰۰	۲۷	۱۰۰
ریه و رومانولوژی	۲۳	۸۲/۱۴	۲۹	۱۰۰	۲۰	۷۶/۹۲

این مطالعه با هدف تعیین کیفیت آموزش بالینی بخش‌های مختلف بیمارستان اکبر بر اساس استانداردهای آموزش پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شد. و طبق بررسی‌های انجام شده استانداردهای آموزش بالینی در کلینیک سرپایی، راند، گراند راند، گزارش صبحگاهی،

باتوجه به جدول بالا و درصد مطابقت با استانداردهای وزارت آموزش بالینی در حد مطلوب در بخش‌های این بیمارستان مطابق با استانداردهای مصوب آموزش پزشکی اجرا می‌گردد.

بحث و نتیجه گیری

آموزش‌های تئوری متفاوت با نوع آموزش بالینی در هر زمان بر کارایی فرد تأثیر منفی داشته و همچنین می‌تواند موجب اتلاف وقت بالینی دانشجو گردد. (۹) به علاوه در بررسی عزیزی و همکاران دانشجویان از عدم آموزش مطالب آنگونه که برای برخوردهای حرفه‌ای آینده لازم می‌باشد و نیز عدم پرداختن به مباحث اپیدمیولوژیک، عدم توجه کافی به آموزش ارتباط با بیمار و اورژانس‌های پزشکی شکایت داشته‌اند و در مجموع ابراز عقیده نموده‌اند که مباحث بالینی باید دقیقاً در راستای نیاز آنان در موقعیت‌های کاری آینده برنامه‌ریزی گردد. بران و همکاران نیز در مطالعه خود به همین نتایج دست یافتند. (۵ و ۱۰)

نتایج مطالعه احمدی‌نژاد و همکاران به نقل از بقائی در تهران نشان داد که میزان رضایت کامل یا نسبی دانشجویان پزشکی از آموزش بالینی در دوران کارآموزی ۳۸/۸ درصد و میزان رضایت از آموزش ارائه شده در سه محور آموزش درمانگاهی، آموزش بالینی و آموزش نظری به ترتیب ۵۲ درصد، ۵۲ درصد و ۷۸ درصد بوده است. همچنین ارتباط معناداری بین رضایت‌مندی از آزمون‌های نظری و عملی با میزان رضایت از آموزش بالینی وجود داشته است. (۱۱)

نتایج مطالعات ماسیک و همکاران در سال ۲۰۰۷ به نقل از خاکساری در ساریو نشان داد که دانشجویان مهم‌ترین عامل ارتقاء کیفیت آموزش پزشکی را به‌روز بودن دانش اساتید و امکانات آموزشی دانسته‌اند. (۱۲) همچنین در مطالعه یاسینی و همکاران علاوه بر موارد فوق تجدید نظر و اصلاح روش‌های آموزش بالینی نیز مورد نظر دانشجویان بوده است. (۱۳)

در مطالعه محمدی به نقل از آرتیمانی و همکاران، عدم همکاری پرسنل با مربی و دانشجو، عدم هماهنگی بیمارستان‌ها با برنامه‌های آموزشی، عدم ارتباط مناسب از

ژورنال کلاب و مهارت‌های بالینی در بیمارستان آموزشی اکبر مشهد در حد مطلوب رعایت می‌شود.

پیش‌ازاین در تحقیقی عزیزی و همکاران بیان کردند مطالعات متعددی در ایران و سایر نقاط جهان در این زمینه انجام شده است که هر یک به بخشی از دیدگاه‌ها در مقوله آموزش پرداخته‌اند. در یک بررسی که در کراچی انجام شده است میزان رضایت‌مندی دانشجویان پزشکی سال آخر از آموزش بخش‌های بالینی و بهداشت عمومی مورد سنجش قرار گرفت. میزان عدم رضایت‌مندی دانشجویان در مباحث یاد شده بین ۳۸/۲-۸۵ درصد برآورد گردید. (۵)

در تحقیقی که ماسیک و همکاران در کشور بوسنی انجام دادند دانشجویان از مشکلات موجود در آموزش مهارت‌های بالینی ابراز نارضایتی نمودند. به‌طوری‌که تنها ۳۲/۵ درصد از دانشجویان پزشکی سال آخر، دوره اقدامات احیا را گذرانده و تنها ۸۰٪ دانشجویان قادر به تزریقات وریدی بوده‌اند. (۶)

در تحقیق مرتضوی، در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان رضایت‌مندی کارآموزان و کارورزان پزشکی از آموزش در بخش‌های بستری اورژانس و سرپایی بیمارستان بررسی گردید. دانشجویان معتقد بودند که با توجه به آنچه در آینده از نوع کار آنها مورد انتظار است باید امر آموزش را از کنار تخت بیمارستان‌ها به درمانگاه‌های سرپایی، مراکز بهداشتی و عرصه‌های اجتماعی کشاند. (۷)

در بررسی فصیحی و همکاران که در سال ۱۳۸۱ در دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام شد کیفیت آموزش بالینی از نظر دانشجویان مورد مطالعه در حد نسبتاً مطلوبی گزارش گردید. (۸)

در بررسی خسروی نیز نظرات کارورزان، اساتید و فارغ‌التحصیلان پزشکی درباره اهمیت و محتوای آموزشی مناسب بررسی شد و عنوان گردید که درگیر بودن با

وضعیت موجود به صورت مستمر ارزیابی گردد و نقاط ضعف و قوت آن شناسایی شود.

توجه و بازبینی مداوم روند آموزش پزشکی در مراحل مختلف شامل برنامه‌ریزی منظم و بیان اهداف کارورزی و کارآموزی در ابتدای هر دوره، توجه و ارزیابی مستمر مسئولان آموزشی در راستای نظارت مستقیم روی اساتید در خصوص انجام فرایندهای بالینی، برگزاری راندهای آموزشی به صورت منظم، تجهیز کتابخانه‌ها از نظر تنوع و تعداد و به روز بودن منابع، توجه کارکنان در مورد آموزشی و درمانی بودن بیمارستان‌ها، به مسئولان آموزشی پیشنهاد می‌شود. اساتید هیأت علمی می‌بایست استانداردهای آموزش بالینی را مد نظر قرار داده و جهت بهبود کیفیت آموزش استفاده نمایند.

تقدیر و تشکر:

نویسندگان این پژوهش بر خود لازم می‌دانند از معاونت پژوهش، تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی مشهد به عنوان حامی اصلی این پژوهش به دلیل تأمین هزینه‌های طرح و نیز فراهم‌سازی شرایط مساعد جهت انجام این پژوهش تشکر و قدردانی نمایند. همچنین از مدیران محترم گروه و مسئولین محترم بخش‌های بیمارستان آموزشی اکبر که ما را در انجام این پژوهش یاری نمودند صمیمانه قدردانی می‌شود. در کمیته اخلاق دانشگاه با کد IR.MUMS.REC.1399.226 مصوب شده است.

تضاد منافع:

هیچگونه تعارض منافی از سوی نویسندگان گزارش نشده است.

منابع مالی:

این مقاله برگرفته شده از طرح تحقیقاتی با کد ۹۸۱۱۰۱ می‌باشد که توسط معاونت تحقیقات دانشگاه حمایت مالی شده است.

سوی پزشکان و سرپرستاران و پرسنل با دانشجو به عنوان مهم‌ترین مشکلات آموزش بالینی ذکر شده بودند. (۱۴)

در پژوهش دلارام و همکاران در یزد از نظر ۴۲,۵۹ درصد دانشجویان، امکانات بخش‌ها، اعم از کمیت و کیفیت، وسایل در دسترس و نیز مراجعین و بیماران بستری در مراکز آموزشی درمانی به ندرت با آموخته‌های تئوری و فن پرستاری آنها هماهنگی دارد. (۱۵)

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که وضعیت آموزش بالینی نیاز به تأمین امکانات، تجهیزات محیط بالینی و بازنگری ابزارها و فرایندهای ارزشیابی بالینی دارد که در مطالعات مشابه نیز تأیید شده است. ارتقای عملکرد اساتید بالینی می‌تواند در بهبود وضعیت آموزش بالینی مفید واقع شود. در مجموع، از آنجایی که هر گونه برنامه‌ریزی در جهت ارتقاء کیفیت آموزش بالینی در گرو شناخت مشکلات، نارسائی‌ها و کاستی‌های موجود در سیستم آموزشی دوره بالینی می‌باشد.

باتوجه به نتایج رضایت‌بخش مطالعه ما و همچنین در دست داشتن استانداردهای مصوب آموزش پزشکی باید راهکاری اندیشید تا بیمارستان‌های آموزشی مطابق با این استانداردها پیش روند تا زمینه ارتقاء و بهبود کیفیت آموزش بالینی فراهم شود. تدریس بالینی مؤثر چند بعدی است. آموزش بالینی نیز مانند هر برنامه آموزشی به برنامه‌ریزی قبلی نیاز دارد و برای یادگیری بهتر دانشجو باید محیط‌های آموزشی به نحو مطلوب و منطبق با استانداردهای وزارت طراحی شوند و این امر با ارائه اهداف روشن آموزشی به دانشجو محقق خواهد شد. آموزش بالینی فرایندی است که در آن دانشجویان با حضور بیمار و به صورت تدریجی تجربیاتی کسب نموده و ذهن خود را با استفاده از تجربیات و استدلالات منطقی کسب شده برای حل مشکلات آماده می‌سازند. برای رسیدن به آموزش بالینی کارآمد لازم است

References

- 1-Shams B, Shahabi S. Medical School of Isfahan University of Medical Sciences curriculum review. The second Congress of Medical Education; 1995.
- 2-White R, Ewan Ch. Clinical teaching in nursing. London, Chapman and hall; 1995.
- 3-Parcel J. Clinical teaching a new perspective. Monthly Health and Medical Development; 2002.
- 4-Rolf IE, Fisher RW. Translating learning principle in to practice: a new strategy for learning clinical skills. Medical Education 2002;36(4):345-52.
- 5-Aziz A, Kazi A, Jahangeer A, and Fatmi Z. Knowledge and skills in community oriented medical education (COME) self ratings of medical undergraduates in Karachi. J Pak Med Assoc. 2006;56(7):313-317.
- 6-Masic I, Dedovic-Halilbegovic G, Novo A, and Izetbegovic S. Quality assessment of education at Faculty of Medicine University of Sarajevo. Med. Arh. 2006;60(6):396-400.
- 7-Mortazavi AA, Razmara A. Satisfaction Survey of Clinical Medicine at the training of apprentices and interns, emergency room, outpatient centers within hospitals and outpatient centers Isfahan University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education, 2001;3(1):49-52.
- 8-Fasihi Harandi T, Soltani Arabshahi K, Thamy A, Alizadeh M. Quality clinical training of the students of Iran University of Medical Sciences. Journal of Qazvin University of Medical Sciences and Health Services. 2004;30(1):4-9.
- 9-Khosravi F, Haghdoost AA, Nouhi E. Evaluation of students, teachers and graduates towards the role of a proper educational content in clinical skill laboratories. Journal of Qazvin University of Medical Sciences and Health Services. 2002;1(2):68-74.
- 10-Brun D, and Hassid S. How do physicians evaluate their medical school training? Retrospective survey of 4 groups of medical students 8-11 years after graduation. Press Med. 1999;28(21):1121-1127.
- 11-Baghaee R, Moshiri Z. Survey of intern and stager satisfaction of clinical education. Journal of Urmia University of Medical Sciences. 2005;17(4):101-10.
- 12-Khaksari M, Sajadi M, Salehi M. Retention of information in medical students of Rafsanjan University to evaluate the teaching methods of teachers. Journal of Yazd University of Medical Sciences. 2000;8(2):32-41.
- 13-Yasini Ardkani M, Mosavi Nasab M, Fazel R. Assessment of quality of interns physical skills examination of Yazd University of Medical Sciences. Journal of Yazd University of Medical Sciences. 2000; 8(2): 28-31.
- 14-Artimani T, Khodaveisi M, Soltani F. Compliance with standard precautions for blood born diseases in Hamadans Maternity Hospitals. 3. 2013;21(3):31-39.
- 15-Delaram M, Salehiyan T. Productivity in clinical education from the nursing and midwifery students viewpoint. Scientific Journal of Education Strategies in Medical Sciences. 2011;4(2):67-71.